

Vladimír Pavlát

RECENZE NEJNOVĚJŠÍ ČESKÉ PUBLIKACE O GLOBÁLNÍ EKONOMICE

Lubomír Cívín: *Jak porozumět globální ekonomice*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2018.

Stran 180. ISBN 978 - 80 - 7376 – 498 – 2.

Otázky světové ekonomiky a jejího vývoje v ekonomických vědách patří mezi jedno z nejfrekventovanějších, avšak zároveň nejsložitějších témat. V zahraniční literatuře o světové ekonomice vychází každý rok tisíce knižních publikací, odborných monografií a článků ve vědeckých časopisech, popularizačních publikací a bezpočet novinářských článků.

V české literatuře posledních let existuje sice rovněž záplava nejrůznějších informací o vývoji světové ekonomiky, moderních vědeckých publikací však příliš mnoho u nás nemáme. Snad i proto, že český výzkum v této oblasti se - z různých důvodů, o nichž se zde nezmiňujeme (i když by bylo zajímavé je analyzovat) se nemůže pochlubit srovnatelnými výsledky jak co do počtu, tak co do kvality a objektivnosti.

Tím spíše lze uvítat novou publikaci docenta Lubomíra Cívína, CSc., (pracovník Katedry ekonomiky a financí Vysoké školy regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS, a.s.), která nese podtitul "Předmět a metoda zkoumání globální ekonomiky."

Jde totiž o publikaci, která splňuje vysoké nároky na fundovanou odbornou práci, ale kterou zároveň uvítají jak mnozí vysokoškolští studenti (zejména studující humanitních oborů), i když nejde o učebnici. Očekávám, že o ni projeví i zájemci z řad širší veřejnosti, zejména vysokoškolsky vzdělaní ekonomové, historici nebo sociologové, protože její četba jim umožní seznámit se, kam současný svět v ekonomické oblasti směřuje a jakým problémům musí čelit.

Autor knihu rozčlenil na 2 oddíly, z nichž první se stručně zabývá hlavními metodologickými problémy zkoumání světové ekonomiky jako vědní disciplíny. Fenomén globalizace totiž vnesl do teorie světové ekonomiky množství nových prvků, které změnilo i předmět jejího zkoumání a vyvolalo i nutnost aplikace nových metod, opírajících se o moderní výpočetní techniku.

Druhý oddíl práce obsahuje čtyři kapitoly, Autor v nich postupně zkoumá strukturu globálního hospodářství (kap.2), chápanou multi-dimensiálně; odtud vede cesta k charakteristice subjektů globálního hospodářství (kap.3). V dalším výkladu autor přechází do oblasti mezinárodních vztahů (kap.4). Chápanou co do záběru zhruba jako problematiku v zahraniční označovanou jako „international economics“. V této kapitole autor věnuje pozornost také analytickým metodám, jejichž využití je dáno odlišnostmi mezinárodních ekonomických vztahů od ekonomických vztahů v rámci národní ekonomiky. Poslední

kapitola práce vyúsťuje do analýzy teoretických koncepcí mezinárodních ekonomických vztahů (kap.5).

Autor v literatuře citované v práci uvádí na 150 titulů, většinou zahraničních. Kniha je vybavena množstvím obrázků (celkem 73), které názorným způsobem ilustrují text a podporují pochopení pojednávaných problémů. Kromě obrázku autor zařadil i 7 velmi zajímavých tabulek. V knize nechybí ani seznam použitých zkratk.

Publikace se dobře čte, ale čtenář se musí připravit na to, že hlavně v pasážích textu, pojednávajících o složitějších teoretických problémech, bude muset číst velmi pozorně, aby pochopil vzájemné souvislosti. Autor promyšleně volí takovou strukturu výkladu, která čtenáři umožňuje takřka simultánně sledovat vztahy mezi různými stránkami (aspekty) zkoumaného objektu

Ze struktury monografie je patrná autorova snaha o co nejuplněnější výklad složité problematiky světové ekonomiky. Tato snaha je chvályhodná, neboť autoři monografií, kteří si vyberou pouze některé stránky předmětu zkoumání a o komplexnost výkladu neusilují, mají mnohem snazší úlohu.

Pro odborníky v otázkách světové ekonomiky představuje Civínova práce i výzvu k diskusi o řadě otevřených teoretických i terminologických otázek a příležitost je řešit.

Originálnost autorem zvolené koncepce výkladu spatřuji především v úspěšné volbě obsahu, struktury a způsobu argumentace, který vybízí k hledání příčin sledovaných jevů a procesů. Autor vhodně upozorňuje čtenáře na existenci různých názorů různých autorů a vědeckých škol. Kdo chce skutečně porozumět dění ve světové ekonomice, musí se snažit hledat jeho příčiny. Autorovi se podařilo vytvořit odbornou monografii, zcela odlišnou od popisných (a většinou historizujících) publikací o světové ekonomice, kterých v literatuře (naší i světové), existuje nadbytek.

Kniha doc. Civína je moderní svým celkovým pojetím. Její předností je i to, že shrnuje dřívější poznatky a doplňuje je o nejnovější poznatky soudobé akademické literatury, ale rozšiřuje je i o poznatky světového výzkumu, které zasazuje do rámce reálné hospodářské politiky v dnešním světě. Kniha otevírá prostor k dalším českým, obdobně moderně zpracovaným pracím o světové ekonomice, a zároveň i ke zpracování nových učebnic a učebních pomůcek pro pedagogickou disciplínu „Světová ekonomika“, vyučovanou na řadě českých vysokých škol.

Doc. Ing. Vladislav Pavlát, CSc.